

Overblik over pris- lofterne for 2012

Forsyningssekretariatet - 1. december 2011

Overblik over prislofterne for 2012

RESUME

Forsyningssekretariatet har truffet afgørelser om prislofter for 2012 for 222 drikkevandsselskaber og 104 spildevandsselskaber.

Prislofterne er fastsat, så selskaberne kan få dækket

- udgifter til effektiv drift,
- alle udgifter til investeringer og
- alle ekstraudgifter til miljømål, kvalitetsforbedringer og statsafgifter mv.

Prislofterne er i 2012 lidt højere end i 2011. I gennemsnit udgør prislofterne 16,11 kr. pr. m³ drikkevand og 33,48 kr. pr. m³ spildevand. Stigningerne dækker over, at selskaberne i 2012 kan opkræve større beløb til investeringer og ekstraudgifter til fx klimasikring, grundvandsbeskyttelse, kvalitetsforbedringer og statsafgifter mv. Derimod er de gennemsnitlige beløb til almindelige driftsudgifter lidt lavere i 2012. Det skyldes, at prislofterne for 2012 indeholder krav om effektiviseringer af de mindst effektive selskaber.

Kravene om effektiviseringer har baggrund i, at drikkevand og spildevand er monopolydelser, hvor forbrugerne ikke kan vælge leverandør, og hvor selskaberne ikke er udsat for konkurrencepres for at effektivisere sig. Prislofterne skal sikre, at der gradvist bliver større og større effektivitet i selskaberne.

Indtil videre har prisloftreglerne betydet krav om effektiviseringer i selskabernes faktiske driftsomkostninger på i alt 311 mio. kr. i prislofterne for 2011 og 124 mio. kr. i prislofterne for 2012.

INDLEDNING

Forsyningssekretariatet har truffet afgørelser om prislofter for 2012 for alle de 326 vandselskaber, som er omfattet af reglerne.

I dette papir gennemgås den samlede 'statistik' over de forskellige elementer, som indgår i prislofterne for 2012. Der er fokus på de økonomiske opgørelser af forskellige beløb i prislofterne.

Hvem er der fastsat prislofter for?

Prislofterne er fastsat for de 326 største vand- og spildevandsselskaber i Danmark. Det omfatter i praksis alle de kommunalt ejede selskaber og de forbruger- eller fondsejede vandselskaber, som leverer mindst 200.000 m³ vand til mindst 10 ejendomme.

På drikkevandsområdet er der fastsat prislofter for i alt 222 selskaber. Heraf foretager 5 selskaber alene indvindingen af vand og et selskab alene handel med vand mellem selskaber, mens de fleste af de resterende 216 selskaber både står for indvinding, behandling, transport og levering af drikkevand.

De 222 vandselskaber solgte i alt 296 mio. m³ vand i 2010. I dette tal indgår det vand, som indvindes af et selskab og leveres til forbrugeren af et andet selskab, dog to gange. Hvis det skal opgøres, hvor stor en leveret vandmængde prislofterne omhandler, skal der derfor fratreges vandmængden fra de 5 indvindingselskaber, handelsselskabet og dele af vandmængderne fra 9 selskaber, som udover indvinding til egne kunder også i større omfang står for indvinding af vand til andre selskaber.

Forsyningssekretariatet skønner, at selskaber omfattet af prislofterne for 2012 til sammen leverede 269 mio. m³ vand i 2010. Det er næsten uforandret i forhold til sidste år, hvor selskaberne omfattet af prislofterne for 2011 leverede 268 mio. m³ vand i 2009.

På spildevandsområdet er der fastsat prislofter for i alt 104 selskaber. Heraf har 7 selskaber alene aktiviteter om rensning af spildevand, mens de 97 øvrige spildevandselskaber typisk fordeler sig med et selskab i hver kommune. I især hovedstadsområdet står selskaberne alene for transporten af spildevandet i kommunen, mens rensningen sker på fælleskommunale rensningsanlæg. De fleste selskaber i resten af landet står for både transport, behandling og afledning af spildevand.

De 104 spildevandselskaber håndterede i 2010 i alt 349 mio. m³ spildevand. I dette tal er det spildevand, som renses på de 7 renseanlæg, dog talt med to gange, idet dette også indgår hos de selskaber, som står for transporten af spildevand frem til rensningsanlægget. De 274 mio. m³ spildevand, som håndteres af de 97 selskaber, udgør derfor et bedre overslag over den samlede mængde spildevand i Danmark i 2010.

Spildevandsmængden er faldet med 2 procent i forhold til 2009, hvor selskaberne tilsammen håndterede 281 mio. m³ spildevand.

Hvad indgår i prislofterne?

Et prisloft er en ramme for et selskabs maksimale indtægter. Prisloftet fastsættes, så vandselskabet kan få dækket udgifter til effektiv drift, alle udgifter til investeringer og alle ekstraudgifter til klimatilpasninger, kvalitetsforbedringer og statsafgifter mv.

Prislofterne indeholder tillæg, som skal dække over tre overordnede typer af udgifter hos selskaberne:

- Udgifter til den almindelige drift.
- Udgifter til investeringer.
- Øvrige udgifter til miljø- og servicemål, statsafgifter, finansielle poster mv.

For hver af disse tre overordnede typer af udgifter er der fastsat mere detaljerede regler om, hvilke udgifter selskaberne kan få dækket over taksterne. Senere i dette papir forklares, hvordan de mere detaljerede regler er, og hvordan opgørelserne heraf indgår i prislofterne.

OVERBLIK OVER PRISLOFTERNE

Prislofterne for levering af drikkevand er i gennemsnit fastsat til 16,11 kr. pr. m³ (inkl. afgifter men ekskl. moms). Beløbet er opgjort som et samlet gennemsnitsbeløb for de 216 vandselskaber, som ikke alene er indvindings- eller handelsselskaber, og omhandler derfor et billede af det gennemsnitlige prisloft for den samlede ydelse om indvinding, behandling, transport og levering af vand.

For drikkevandselskaberne er det gennemsnitlige prisloft sammensat således:

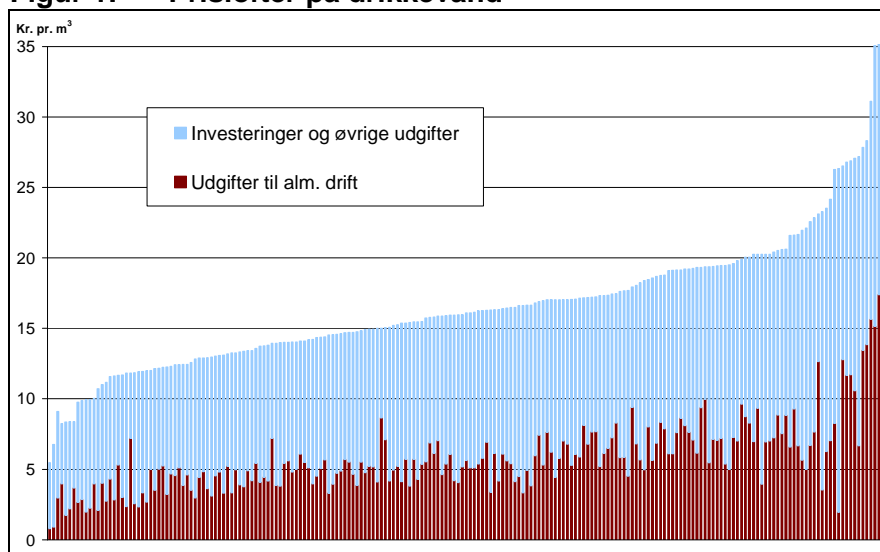
Tabel 1: Gennemsnitligt prisloft på drikkevand

	2011 (kr. pr. m ³)	2011 (pct.)	2012 (kr. pr. m ³)	2012 (pct.)
Udgifter til alm. drift	6,04	38,3	5,72	35,5
Investeringer	3,91	24,8	4,47	27,8
Øvrige udgifter mv.	5,80	36,8	5,92	36,8
I alt	15,75	100	16,11	100

På drikkevandsområdet er de gennemsnitlige prislofter lidt højere i 2012 i forhold til 2011. Stigning dækker over, at selskaberne i prislofterne for 2012 kan opkræve højere beløb til udgifter til investeringer og øvrige udgifter, mens de gennemsnitlige beløb til almindelige driftsudgifter er lavere i 2012.

Der er store forskelle på prislofternes størrelse i de enkelte selskaber, jf. følgende oversigt over de 216 selskabers prislofter for indvinding, behandling, transport og levering af vand:

Figur 1: Prislofter på drikkevand

Som det fremgår af figuren, ligger langt de fleste prislofter på 10-20 kr. pr. m³ drikkevand, men der er også enkelte prislofter på helt ned til omkring 7 kr. pr. m³ og på helt op til 35 kr. pr. m³ drikkevand.

Den store variation mellem selskaberne er også afspejlet i selskabernes driftsomkostninger kr. pr. m³ (den mørke del af søjlerne). Der er selskaber med driftsomkostninger på under 1 kr. pr. m³ drikkevand og andre selskaber med driftsomkostninger på over 15 kr. pr. m³. I bilaget til dette papir er der en nærmere gennemgang af de effektivitetskrav, som er fastsat for selskabernes driftsomkostninger i prislofterne for 2012.

I gennemsnit er prislofterne på spildevandsområdet fastsat til 33,48 kr. pr. m³ (inkl. afgifter men ekskl. moms). Beløbet er opgjort som et vægtet gennemsnitsbeløb for de 97 selskaber, som ikke alene udfører spildevandsrensning, og giver derfor et billede af det gennemsnitlige prisloft for den samlede ydelse om transport, behandling og afledning af spildevand.

Prislofter er for spildevandsselskaberne er i gennemsnitlig sammensat således:

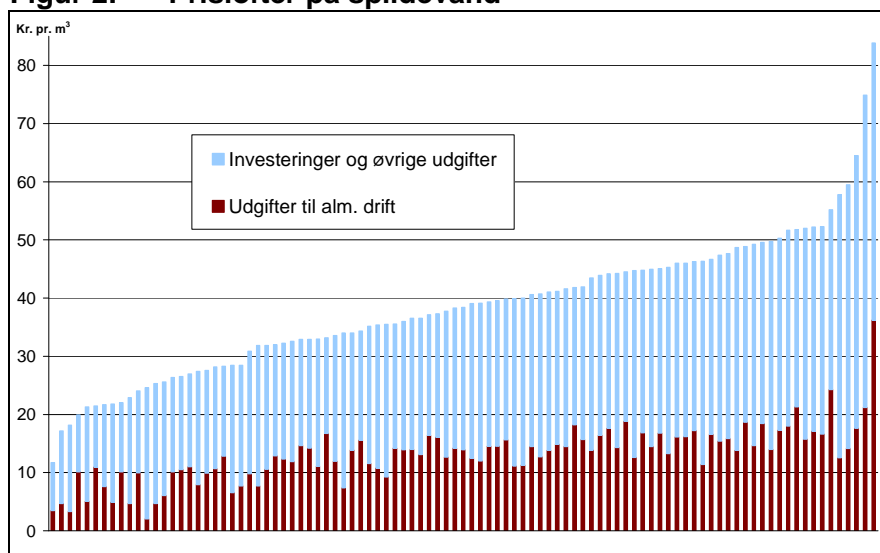
Tabel 2: Gennemsnitligt prisloft på spildevand

	2011 (kr. pr. m ³)	2011 (pct.)	2012 (kr. pr. m ³)	2012 (pct.)
Udgifter til alm. drift	11,63	37,8	11,53	34,4
Investeringer	16,90	54,9	18,97	56,7
Øvrige udgifter mv.	2,27	7,4	2,98	8,9
I alt	30,80	100	33,48	100

De gennemsnitlige prislofter på spildevandsområdet er ca. 9 procent højere i 2012 i forhold til 2011. Denne stigning betyder, at selskaberne i 2012 kan opkræve højere beløb til udgifter til investeringer og til de øvrige udgifter til miljø- og servicemål, statsafgifter, finansielle poster mv., mens der gennemsnitligt er sket en mindre reduktion på 10 øre pr. m³ i de almindelige driftsomkostninger som følge af effektiviseringskrav.

Der er også på spildevandsområdet store forskelle på prislofterne for de enkelte selskaber. Følgende oversigt viser fordelingen af prislofterne for 97 kommunale spildevandsselskaber (dvs. de 7 selskaber, som kun foretager spildevandsrensning og derfor har markant lavere prislofter, er udeladt fra oversigten):

Figur 2: Prislofter på spildevand

På spildevand ligger hovedparten af prislofterne på 20-50 kr. pr. m³, men ligesom på drikkevand er der også enkelte selskaber med såvel lavere som højere prislofter. Spildevandsselskabernes driftsomkostninger (den mørke del af søjlerne)

varierer også meget mellem selskaberne. Der er selskaber, som alene står for transporten af spildevandet i kloakkerne, med driftsomkostninger på ned til 2-3 kr. pr. m³. For de samlede kloak- og rensedydelser varierer driftsomkostningerne fra 7-8 kr. pr. m³ hos de mest effektive selskaber og op til mere end 20 kr. pr. m³ hos de mindst effektive selskaber. Effektivitetskravene på spildevandsområdet er gennemgået i bilaget til dette papir.

UDGIFTER TIL DEN ALMINDELIG DRIFT

Vandselskaberne leverer deres ydelser i et geografisk afgrænset område. De har hver især et naturligt monopol, hvor forbrugerne ikke kan vælge leverandør, og hvor selskaberne ikke er udsat for konkurrencepres for at effektivisere sig. For at forbrugerne kan opnå rimelige priser, er der behov for regler, der tilskynder selskaberne til effektiviseringer.

Reglerne om de almindelige driftsudgifter skal sikre, at der gradvist bliver større og større effektivitet i drikkevands- og spildevandsselskaberne. Det sker især gennem regler om benchmarking, hvor de mindst effektive selskaber pålægges effektiviseringskrav, så de gradvist tilskyndes til at blive mere effektive.

Faktiske 'effektiviseringskrav' i prislofterne for 2011

Reglerne om fastsættelsen af driftsomkostninger er lavet sådan, at der i prisloftet for 2011 blev opgjort driftsomkostninger ud fra oplysninger fra årene 2003-2005 og en korrektion for prisudviklingen siden da.

Denne opgørelsesmetode betød, at selskaberne fik fastsat driftsomkostninger i prisloftet for 2011, som afveg fra de faktiske driftsomkostninger. I nogle tilfælde var afvigelserne betydelige, og de gik i begge retninger. Nogle selskaber blev overkompenseret og fik meget 'luft' i de første prislofter, mens andre selskaber blev underkompenseret og dermed i praksis fik 'effektiviseringskrav' allerede fra første prisloft.

Forsyningssekretariatet har i forbindelse med prislofterne for 2012 fået oplysninger om selskabernes faktiske driftsomkostninger i 2010. Derfor kan virkninger af metoden med oplysninger fra årene 2003-2005 nu opgøres (i opgørelsen er der set bort fra 18 selskaber, som ikke har afgivet oplysninger om de faktiske driftsomkostninger i 2010):

Tabel 3: Faktiske og beregnede driftsomkostninger

	Drikkevand (mio. kr.)	Spildevand (mio. kr.)
Faktiske driftsomkostninger i 2010 (FADO)	1.554	3.540
Driftsomkostninger i prisloftet for 2011 (DOIPL)	1.732	3.569
'Luft' i prislofter (DOIPL > FADO)	258	260
Faktiske 'effektiviseringskrav' i 2011 (FADO > DOIPL)	80	231

Samlet set har opgørelsesmetoden givet drikkevandsselskaberne 11 procent højere driftsomkostninger i prislofterne for 2011 end de faktiske driftsomkostninger. Metoden har givet ca. halvdelen af drikkevandsselskaberne lov til at opkræve tilsammen 258 mio. kr. ekstra til driftsomkostninger, som de pågældende selskaber ikke havde i 2010. Selskaberne kan dog i overensstemmelse med hvile-i-sig-selv princippet kun bruge denne mulighed, når de har faktiske driftsudgifter, som er højere end i 2010. Den anden halvdel af drikkevandsselskaberne er med metoden i praksis blevet pålagt 'effektiviseringskrav' på tilsammen 80 mio. kr. i prislofterne for 2011.

For spildevandsselskaberne har opgørelsesmetoden samlet set betydet driftsomkostninger i prislofterne for 2011, som nogenlunde svarede til de faktiske driftsomkostninger i 2010. Men også på spildevandsområdet er der nogle selskaber, som med metoden har fået lov til at opkræve tilsammen 260 mio. kr. ekstra til driftsomkostninger, som selskaberne ikke havde i 2010, mens metoden har påført andre selskaber 'effektiviseringskrav' på tilsammen 231 mio. kr. i prislofterne for 2011.

Den opgørelsesmetode, som er fastsat i prisloftreglerne, har således i prislofterne for 2011 betydet faktiske 'krav om effektiviseringer' i selskaberne på i alt 311 mio. kr.

Effektiviseringskrav i prislofterne for 2012

Fra og med prislofterne for 2012 skal der fastsættes individuelle effektiviseringskrav baseret på en resultatorienteret benchmarking af selskaberne. Det gøres ved hjælp af benchmarkingmodeller, som er udarbejdet under stor inddragelse af selskaber og brancheforeninger, og hvor der tages hensyn til de forhold, som efter det oplyste fra selskaberne har den største betydning for driftsomkostningernes størrelse i vand- og spildevandsselskaberne.

I bilaget til dette papir er der en gennemgang af benchmarkingmodellen og de effektivitetskrav, som er fastsat for selskabernes driftsomkostninger i prislofterne for 2012.

Tabel 4: Effektiviseringskrav 2012

	Drikkevand (mio. kr.)	Spildevand (mio. kr.)	I alt (mio. kr.)
Driftsomkostninger i prisloftet for 2011	1.747	3.570	5.317
Effektiviseringspotentiale	730	1.185	1.915
Effektiviseringskrav	132	202	334
- heraf 'luft'	103	107	210
- heraf faktiske driftsomkostninger	29	95	124

I benchmarkingen er der identificeret samlede effektiviseringspotentialer 1,9 mia. kr. fordelt på 0,7 mia. kr. på drikkevandet og 1,2 mia. kr. på spildevandet.

Det konkrete effektiviseringskrav er i prislofterne for 2012 fastsat således, at ingen selskaber har fået effektiviseringskrav på mere end 5 procent deres faktiske driftsomkostninger i 2010. For de selskaber, som har meget 'luft' i prislofterne, er der fastsat effektiviseringskrav på op til en femtedel af det beregnede effektiviseringspotentiale.

Samlet har der i de første to år med prislofterne derfor i praksis været fastsat effektiviseringskrav i forhold til selskabernes faktiske driftsomkostninger på 435 mio. kr. – fordelt på 311 mio. kr. i 2011 (som følge af reglerne om anvendelse af oplysninger fra 2003-2005) og 124 mio. kr. i 2012 (som følge af benchmarkingen). Det svarer til samlede effektiviseringskrav på 8,5 procent i forhold til selskabernes faktiske driftsomkostninger i 2010 – fordelt på 6,1 procentpoint i 2011 og 2,4 procentpoints i 2012.

Korrektion for prisudviklingen fra 2011 til 2012

Driftsomkostningerne i prisloftet for 2012 fastsættes ved at tage udgangspunkt i driftsomkostningerne i prisloftet for 2011, fratække individuelle effektiviseringskrav og tillægge korrektion for prisudviklingen fra 2011 til 2012. Det giver i gennemsnit følgende opgørelser for vand- og spildevandsselskaberne:

Tabel 5: Gns. driftsomkostninger i prisloftet for 2012

	Drikkevand (kr. pr. m ³)	Spildevand (kr. pr. m ³)
Gns. driftsomkostninger i prislofter for 2011	6,04	11,93
Individuelt effektiviseringskrav (gns.)	-0,46	-0,68
Korrektion for prisudvikling fra 2011-2012	0,14	0,27
Gns. driftsomkostninger i prisloftet for 2012	5,72	11,53

De gennemsnitlige driftsomkostninger i prislofterne for 2012 er 5,3 procent lavere på drikkevand og 3,4 procent lavere på spildevand i forhold til i prislofterne for 2011.

INVESTERINGER

Reglerne om investeringer indebærer, at selskaberne kan finansiere alle de almindelige og løbende investeringsudgifter direkte over de årlige takster for vand og spildevand. Når selskaberne skal lave større investeringer i nye vandboringer, nye renselanlæg eller større projekter om klimasikring, skal udgifterne dog fordeles ud over flere år, så forbrugerne ikke skal betale for nye store investeringer over vandpriserne i et enkelt år.

I prislofterne opgøres tillæg til investeringer ved, at værdien af hver enkelt investering fordeles ud på lineære afskrivninger i hvert år af investeringsens levetid. De årlige afskrivninger indgår i tre forskellige investeringstillæg:

- Tillæg for historiske investeringer foretaget til og med udgangen af 2009.
- Tillæg for gennemførte investeringer i 2010.
- Tillæg for planlagte investeringer i 2011 og 2012.

I prisloftet for 2012 er der også lavet en korrektion for forskellen mellem budgetterede beløb og faktiske beløb for gennemførte investeringer i 2010.

Investeringstillæggene udgør i gennemsnit følgende beløb i prislofterne for 2012:

Tabel 6: Gns. investeringstillæg i prisloftet for 2012

	Drikkevand (kr. pr. m ³)	Spildevand (kr. pr. m ³)
Tillæg for historiske investeringer til og med 2009	4,05	17,87
Tillæg for gennemførte investeringer i 2010	0,13	0,33
- korrektion ift. planlagte investeringer i 2010	-0,03	-0,05
Tillæg for planlagte investeringer i 2011 og 2012	0,32	0,81
Investeringstillæg i alt	4,47	18,97

De gennemsnitlige investeringstillæg er væsentligt højere i prislofterne for 2012 i forhold til i prislofterne for 2011:

Tabel 7: Investeringstillæg i prislofterne for 2011 og 2012

	Drikkevand (kr. pr. m ³)	Spildevand (kr. pr. m ³)
Investeringstillæg i prislofter for 2011	3,91	16,89
Investeringstillæg i prislofter for 2012	4,47	18,97
Ændring fra 2011 til 2012	14,3 %	12,3 %

Stigningerne i investeringstillæggene skyldes flere forskellige forhold. De væsentligste forklaringer er, at der i prislofterne for 2012 er højere tillæg for

- historiske investeringer (tillæg forhøjes med restafskrivninger, når aktiver tages ud af drift), og
- planlagte investeringer (pga. stigende investeringsaktivitet).

Investeringstillæggene giver tilsammen et maksimalt beløb, som et selskab må opkræve over taksterne i prisloftåret til brug for investeringer. Indtægterne herfra må kun bruges til at betale udgifter til investeringer og fx ikke til at dække driftsomkostninger. Selskabet må derfor kun opkræve den andel af det samlede maksimale investeringsbeløb, som svarer til selskabets forventede investeringsudgifter i prisloftåret.

De fleste selskaber kan finansiere alle deres investeringer fuldt ud gennem indtægter fra investeringstillæggene. Det kan ses ved at sammenligne selskabernes udgifter til gennemførte investeringer i 2010 med investeringstillæggene i prislofterne for 2012:

Tabel 8: Investeringer i 2010 og tillæg i 2012

	Drikkevand (mia. kr.)	Spildevand (mia. kr.)	I alt (mia. kr.)
Gennemførte investeringer i 2010	1,0	3,7	4,7
Investeringstillæg i prisloftet for 2012	1,3	5,5	6,8

Alle selskaber omfattet af prislofterne gennemførte i 2010 tilsammen investeringer for 4,7 mia. kr. Investeringsniveauet i 2010 har formentlig været lidt lavere end normalt pga. selskabsdannelse og indførelse af nye regler mv. Set i forhold til, at de samlede investeringstillæg i prislofterne for 2012 er på 6,8 mia. kr., giver det et billede af, at selskaberne samlet set fuldt ud kan finansiere investeringerne over prislofterne, uden at skulle foretage låntagning.

Ud fra oplysningerne om de gennemførte investeringer i 2010 ser det umiddelbart ud til, at ca. 80-85 procent af selskaberne ikke har behov for at optage lån for at kunne finansiere deres investeringer. For drikkevandsselskaberne var der således kun 36 af de i alt 222 selskaber, som i 2010 havde højere investeringsudgifter end deres samlede investeringstillæg i prisloftet for 2012. Tilsvarende var det på

spildevandsområdet kun 19 af de 104 selskaber, som havde højere investeringsudgifter i 2010 end investeringstillæggene i prisloftet for 2012, og som derfor ved uændret investeringsniveau vil have haft behov for delvist at finansiere investeringerne ved låntagning i 2012.

ØVRIGE UDGIFTER

Ud over investeringer og almindelige driftsudgifter har vandselskaberne også ekstraudgifter til varetagelse af særlige miljø- og servicemål samt til betalinger fx statsafgifter og andre udgifter, som selskaberne ikke har indflydelse på. Alle vandselskabernes udgifter til sådanne formål er friholdt fra effektiviseringskravene i benchmarkingen og kan finansieres krone til krone over de årlige takster.

Rent praktisk indgår disse udgifter i 3 forskellige tillæg i prislofterne:

- Tillæg for driftsomkostninger til miljø- og servicemål.
- Tillæg for 1:1 omkostninger.
- Tillæg/fradrag for nettofinansielle poster.

Desuden sker der en korrektion for den over- eller underdækning, som der var i selskaberne på tidspunktet for overgang til prisloftreglerne ved udgangen af 2010.

I prislofterne for 2012 udgør disse øvrige poster følgende beløb:

Tabel 9: Øvrige udgifter mv. i prislofterne for 2012

	Drikkevand (kr. pr. m ³)	Spildevand (kr. pr. m ³)
Driftsomkostninger til miljø- og servicemål	0,10	0,07
1:1 omkostninger mv.	5,96	2,84
Nettofinansielle poster	0,17	0,66
Over- eller underdækning	-0,31	-0,60
Øvrige udgifter mv. i alt	5,92	2,98

På spildevandsområdet er de gennemsnitlige udgifter til disse øvrige poster steget fra 2,27 kr. pr. m³ i prisloftet for 2011 til 2,98 kr. pr. kubikmeter i prisloftet for 2012. Det er en stigning på 31 procent, som især skyldes en stigning i spildevandselskabernes budgetterede 1:1 omkostninger.

For vandselskaberne er det samlede beløb til de øvrige poster steget fra 5,79 kr. pr. kubikmeter i prisloftet for 2011 til 5,92 kr. pr. m³ i prisloftet for 2012.

Driftsomkostninger til miljø- og servicemål

Der skelnes i prislofterne mellem almindelige driftsomkostninger og de driftsomkostninger, som er knyttet til konkrete miljø- og servicemål. Effektiviseringskrav i benchmarkingen fastsættes kun for de almindelige driftsomkostninger.

Betingelserne i prisloftreglerne for at kunne opnå tillæg for driftsomkostninger til miljø- og servicemål kan kort sammenfattes således:

- Der skal være tale om nye mål/nye driftsomkostninger i forhold til 2003-2005 (hvor driftsomkostninger allerede er medregnet i prisloftet).
- Driftsomkostninger til miljømål skal vedrøre aktiviteter, der går ud over selskabernes normale driftsopgaver, har gavnlige effekter på det omgivne miljø, men samtidig er en del af selskabets primære aktivitet om vand- eller spildevandsforsyning. Miljømål skal være konkret fastsat for selskabet af stat eller kommune.
- Driftsomkostninger til servicemål skal vedrøre en service eller et serviceniveau, som ligger ud over den gældende standard på området, og som kunden oplever som aftager af selskabets ydelser. Servicemål skal være konkret fastsat for selskabet af kommunen eller selskabets øverste ledelsesorgan.

Reglerne har i praksis betydet lidt højere krav for især kommunerne mht. at formulere og konkretisere miljø- og servicemål, når ekstraomkostninger herved skal betales af vand- og spildevandselskabernes kunder over taksterne. Tidligere har det mange steder været sædvane, at der har været en gensidig forståelse mellem kommunen og forsyningen, uden at dette har været særligt konkret aftalt.

Reglerne begrænser ikke mulighederne for at iværksætte nye miljøinitiativer om fx grundvandsbeskyttelse eller klimasikring. De dele af initiativer om fx klimasikring, som ligger indenfor spildevandselskabernes opgaver om transport, behandling og afledning af spildevand, kan finansieres over spildevandstaksterne. Derimod kan de dele af initiativer, som vedrører andre formål, efter de gældende regler ikke finansieres over spildevandstaksterne.

I 2012 udgør tillæg for driftsomkostninger til miljø- og servicemål kun 0,2 procent af spildevandselskabernes samlede indtægtsrammer. Det svarer i gennemsnit til 7 øre pr. m³ spildevand.

På vandområdet er billedet stort set det samme. Tillæg for driftsomkostninger til miljø- og servicemål udgør 0,6 procent af selskabernes indtægtsrammer, svarende til 10 øre pr. m³ drikkevand.

Selv om der i prislofterne for 2012 er givet betydeligt flere tillæg for driftsomkostninger til miljø- og servicemål end i prislofterne for 2011, udgør disse indtil videre kun meget beskedne andele af prislofterne. Det forventes, at der vil blive givet væsentligt flere tillæg til driftsomkostninger til miljø- og servicemål i de kommende års prislofter,

- når der nu er klarhed over, at reglerne sætter lidt højere krav end hidtil til især kommunernes formulering og konkretisering de mål, som betyder ekstraomkostninger, der skal betales af vand- og spildevandselskabernes kunder over taksterne, og
- når der i den kommende periode er behov for en række nye initiativer til klimasikring og grundvandsbeskyttelse mv.

1:1 omkostninger mv.

1:1 omkostninger er betegnelsen for de omkostninger, som selskaberne ikke selv har indflydelse på, og som derfor kan tillægges krone for krone (en til en) i prisloftet. Det gælder fx køb af ydelser omfattet af prisloftregulering i et andet vandselskab, skatter og uundgåelige afgifter, betaling til Forsyningssekretariatet og tjenestemandspensioner mv.

Herudover kan selskabernes nødvendige udgifter til revisorerklæringer ved indberetninger til Forsyningssekretariatet og betalinger for ordinært medlemskab i DANVA og FVD medregnes i prisloftet på samme måde som 1:1 omkostninger.

På vandområdet udgør 1:1 omkostningerne og omkostningerne til revisorerklæringer og medlemskab i DANVA og FVD 37 procent af selskabernes samlede indtægtsrammer. Det svarer i gennemsnit til 5,97 kr. pr. m³ drikkevand. En meget stor andel heraf udgøres af statsafgiften for ledningsført vand på 5 kr. pr. m³. Desuden udgør køb af vand fra andre selskaber også betydelige 1:1 omkostninger for de selskaber, som ikke selv foretager indvindingen af vand.

For spildevandselskaberne har 1:1 omkostninger og omkostningerne til revisorerklæringer og medlemskab af DANVA mindre betydning end på vandområdet. Omkostningerne hertil udgør her 8,5 procent af spildevandselskabernes indtægtsrammer, svarende til 2,84 kr. pr. m³ spildevand. Også på spildevandsområdet udgør køb af ydelser fra andre selskaber – her især køb af rensningsydelser fra de fælleskommunale rensningsanlæg – betydelige 1:1 omkostninger for de selskaber, som ikke selv foretager rensning af spildevandet.

Nettofinansielle poster

Nettofinansielle poster er en samlet betegnelse for alle finansielle indtægter og omkostninger, herunder renteudgifter, renteindtægter, kurstab, kursgevinster og finansielle gebyrer mv. I prislofterne er der indregnet tillæg eller fradrag afhængigt af, om selskabet samlet set har finansielle udgifter eller indtægter.

For vandselskaberne er der givet tillæg for nettofinansielle udgifter på i gennemsnit 17 øre pr. m³ drikkevand. I alt udgør disse tillæg godt 1 procent af indtægtsrammerne.

For spildevandselskaberne er der tale om lidt højere tillæg på 66 øre pr. m³ spildevand, svarende til 2 procent af indtægtsrammerne.

Tillæggene afspejler, at selskaberne samlet set forventer at have større finansielle udgifter end finansielle indtægter i 2012.

Over- eller underdækning

Ved overgangen til de nye prisloftregler i 2011 er der lavet en opgørelse af, om der i hvert enkelt vandselskabs område indtil udgangen af 2010 har været opkrævet takster, som svarer til omkostningerne, eller om der har været en overdækning eller en underdækning.

Opgørelserne er af praktiske grunde lavet i to omgange. I prislofterne for 2011 (som blev fastsat i efteråret 2010) blev der lavet en akkumuleret opgørelse af over- eller underdækningen frem til udgangen af 2009. I prislofterne for 2012 er denne opgørelse lagt sammen med en ny opgørelse, som dækker 2010.

Opgørelserne viser en samlet overdækning på 2,1 mia. kr. i de 326 vandselskaber. Det giver en gennemsnitlig overdækning på knap 6,5 mio. kr. pr. selskab omfattet af prisloftreglerne, som svarer til, at selskaberne gennemsnitligt har lånt mere end 400 kr. af hver indbygger i deres forsyningsområder.

De 104 spildevandsselskabers samlede overdækning var på 1.340 mio. kr. Den gennemsnitlige overdækning er på 12,9 mio. kr. pr. spildevandsselskab og 4,67 kr. pr. m³ spildevand.

Den samlede overdækning i de 222 vandselskaber er på 759 mio. kr., svarende til en gennemsnitlig overdækning på 3,4 mio. kr. pr. vandselskab og 2,67 kr. pr. m³ drikkevand.

I prislofterne for 2012 udgør korrektionerne for over- eller underdækning i gennemsnit fradrag på 31 øre pr. m³ drikkevand og 60 øre pr. m³ spildevand, svarende til knap 2 procent af drikke- og spildevandsselskabernes indtægtsrammer.

Bilag

EFFEKTIVISERINGER I VANDSEKTOREN

Indledning

Baggrunden for indførelsen af prisloftreglerne var blandt andet, at der i rapporter fra 2003 og 2004 blev peget på betydelige effektiviseringspotentialer i vandsektoren. I 2007 blev der indgået en politisk aftale om en mere effektiv vandsektor, hvor et af hovedpunkterne var, at effektiviseringspotentialet skulle udnyttes til gavn for forbrugerne og miljøet.

Drikkevand- og spildevandselskaberne er forsyningsvirksomheder, som leverer deres ydelser i et geografisk afgrænset område. De har hver især et naturligt monopol, hvor forbrugerne ikke kan vælge leverandør, og hvor selskaberne ikke er udsat for konkurrencepres for at effektivisere sig.

For at forbrugerne kan opnå rimelige priser, er der behov for regler, der tilskynder forsyningerne til effektivisering. Prislofterne skal derfor bidrage til, at de mindst effektive selskaber gradvist bliver mere effektive.

I dette bilag ses nærmere på, hvordan reglerne i prisloftbekendtgørelsen på forskellige måder skal tilskynde selskaber til større effektivitet. Det sker dels i reglernes udgangspunkt om, at selskabernes driftsomkostninger i prislofterne fra 2011 fastsættes ud fra oplysninger fra årene 2003-2005, dels gennem resultatorienteret benchmarking i prislofterne fra 2012 og fremefter.

'Effektiviseringskrav' i prislofterne for 2011

Reglerne i prisloftbekendtgørelsen fastsætter, at selskabernes driftsomkostninger i prislofterne for 2011 skulle opgøres med udgangspunkt i de gennemsnitlige driftsomkostninger i perioden 2003-2005. Herefter skulle der korrigeres for blandt andet prisudviklingen siden 2003-2005 og eventuelt bortfald af omkostninger siden 2003-2005.

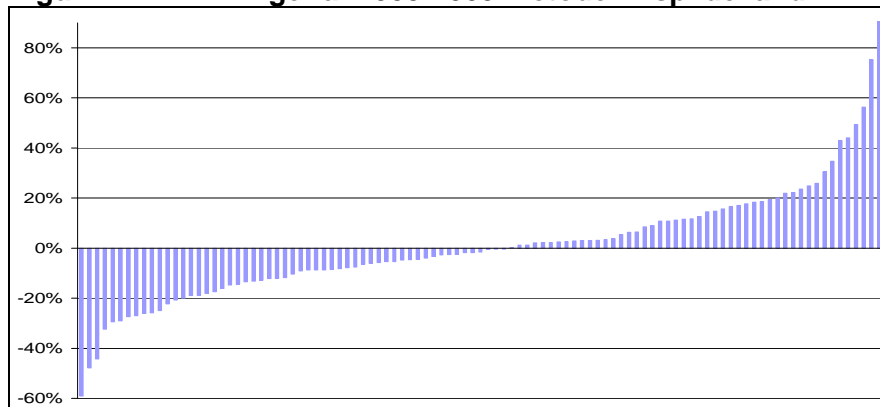
Dette udgangspunkt indebærer, at selskaberne fik fastsat driftsomkostninger i prislofterne for 2011, som afveg fra selskabernes faktiske driftsomkostninger. I nogle tilfælde var afvigelserne betydelige, og de gik i begge retninger. Metoden med udgangspunkt i oplysninger fra 2003-2005 indebærer derfor, at nogle selskaber blev overkompenseret og fik meget "luft" i de første prislofter, mens andre

selskaber blev underkompenseret og dermed i praksis fik effektiviseringskrav allerede fra første prisloft.

Forsyningssekretariatet har i forbindelse med prislofterne for 2012 fået oplysninger om selskabernes faktiske driftsomkostninger i 2010. Derfor kan virkninger af metoden med oplysninger fra årene 2003-2005 nu opgøres.

Følgende figur viser, hvor store afgivelser der er mellem driftsomkostningerne i prisloftet for 2011 og de faktiske driftsomkostninger i 2010 (opgjort i procent af de faktiske driftsomkostninger):

Figur B1: Virkninger af 2003-2005 metoden - spildevand

For de selskaber, som ligger til venstre i figuren (negative procenter), har metoden med udgangspunkt i driftsomkostningerne for 2003-2005 således i praksis betydet, at de er blevet pålagt 'effektiviseringskrav' allerede fra og med prisloftet for 2011.

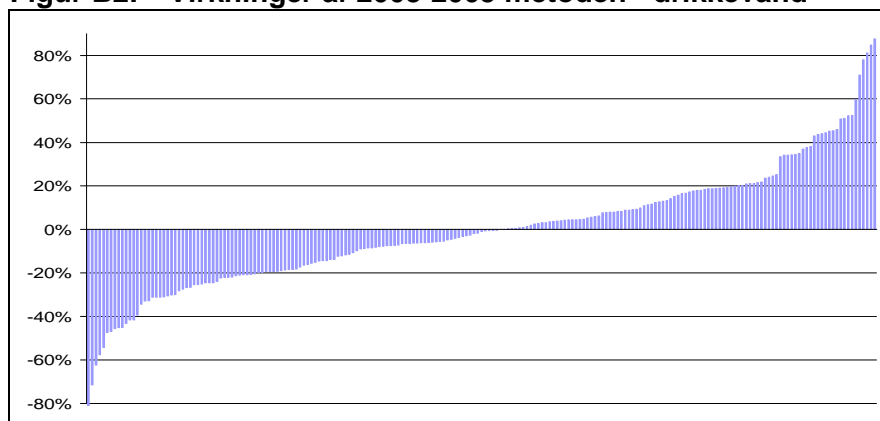
Selskaberne, som ligger til højre i figuren (positive procenter), har fået ekstra luft i prislofterne, da de med metoden har fået større driftsomkostninger i prisloftet for 2011 i forhold til deres faktiske driftsomkostninger i 2010.

Ud af de 104 spildevandsselskaber har metoden betydet 'effektiviseringskrav' på i alt 231 mio. kr. for 55 selskaber og 'luft' i prislofterne på i alt 260 mio. kr. for 48 selskaber (et selskab har ikke oplyst om de faktiske driftsomkostninger i 2010).

For 13 spildevandsselskaber har 'effektiviseringskravene' været på mere end 20 procent, mens der er yderligere 27 spildevandsselskaber med 'effektiviseringskrav' på 10-20 procent.

Virkningerne af 2003-2005 metoden for drikkevandsselskaberne fremgår af følgende figur:

Figur B2: Virkninger af 2003-2005 metoden - drikkevand

Ud af de 222 drikkevandsselskaber har metoden om opgørelse af driftsomkostninger ud fra oplysninger fra 2003-2005 betydet 'effektiviseringskrav' på i alt 80 mio. kr. for 109 selskaber og luft i prislofterne på 258 mio. kr. for 100 selskaber. De resterende 13 selskaber har ikke oplyst faktiske driftsomkostninger i 2010.

For 45 drikkevandsselskaber har 'effektiviseringskravene' været på mere end 20 procent, mens der er yderligere 26 drikkevandsselskaber med 'effektiviseringskrav' på 10-20 procent.

Det bemærkes i denne forbindelse, at adskillige drikke- og spildevandsselskaber (ca. 35-40 selskaber) har ansøgt om at få driftsomkostningerne i prislofterne øget efter reglerne i prisloftbekendtgørelsens § 8. Når disse ansøgninger er færdigbehandlet i løbet af de kommende måneder, vil det betyde, at de samlede 'effektiviseringskrav' som følge af 2003-2005 metoden bliver mindre end de beløb, som er beskrevet ovenfor.

Metoden om udgangspunkt i oplysninger fra 2003-2005 er afspejlet i tillægsbetænkningen til vandsektorloven, og den er udtrykkeligt angivet i prisloftbekendtgørelsen.

Benchmarking

Fra og med prislofterne for 2012 skal Forsyningssekretariatet fastsætte individuelle effektiviseringskrav baseret på en resultatorienteret benchmarking af selskaberne. Det fremgår udtrykkeligt af reglerne i prisloftbekendtgørelsen.

I praksis laves den resultatorienterede benchmarking ved brug af modeller, som er udarbejdet under stor inddragelse af selskaber og brancheforeninger. I modellerne tages hensyn til netop de forhold, som efter Forsyningssekretariatets opfattelse på

baggrund af det oplyste fra selskaberne har den største betydning for driftsomkostningernes størrelse i vand- og spildevandselskaberne.

I modellen for drikkevandsområdet afhænger driftsomkostningernes størrelse især af:

- Løftehøjde og oppumpede vandmængde fra vandboringer.
- Vandværkers udpumpede vandmængde.
- Antallet af trykforøgere med forskellig kapacitet.
- Længden af rentvandsledninger i forskellige zonekategorier.
- Antallet af stikledninger til kunder i forskellige zonekategorier.
- Antallet af målere (kundehåndtering).

Benchmarkingmodellen er bygget op, så der tages hensyn til forskellene mellem selskaberne på netop disse forhold, og så selskaber, der fx har brug for at have flere og større trykforøgere end andre selskaber, kompenseres for dette.

Modellens resultater afspejler derfor ikke alene den rene forskel på selskabernes driftsomkostninger pr. solgt m³ drikkevand, men derimod hvad forskellene er, når der er kompenseret for selskabernes forskellige vilkår i forhold til de 6 nævnte forhold, som har størst betydning for driftsomkostninger ved at indvinde, behandle, transportere og levere drikkevand.

Rent praktisk gennemføres benchmarkingen herefter ved, at der lægges oplysninger om alle selskabers faktiske driftsomkostninger og faktiske forhold vedr. de 6 nævnte punkter ovenfor ind i modellen. Desuden lægges oplysninger om forsyningsnettenes alder ind i modellen, da der er højere omkostninger ved at drive ældre nedslidte forsyningsnet. Modellen udregner så, hvilke af selskaberne der under hensyntagen til de nævnte forhold er de mest effektive.

For at sikre, at benchmarkingen sker i forhold til sammenlignelige selskaber, ses der i udpegningen af de selskaber, som skal udgøre sammenligningsgrundlaget, bort fra,

- de private vandværker, som blandt andet drives ved hjælp af ulønnet arbejdskraft, og som det derfor vil være urimeligt at bruge som sammenligningsgrundlag for selskaber med lønnet arbejdskraft, og
- de allermest effektive kommunalt ejede selskaber, da der eventuelt kan være tale om helt særlige grunde til, at disse selskaber er de mest effektive, og som derfor eventuelt ikke udgør et rimeligt sammenligningsgrundlag for andre selskaber.

Af disse grunde er de selskaber, som udgør sammenligningsgrundlaget i benchmarkingen, placeret som blandt de 32.-38. mest effektive blandt de 222 drikkevandselskaber.

Hvert enkelt selskabs effektiviseringspotentiale udregnes herefter i forhold til de selskaber, som indgår i sammenligningsgrundlaget, og der fastsættes effektiviseringskrav i prislofterne (forklares mere udførligt nedenfor).

I modellen for spildevandsområdet er også taget hensyn til netop de forhold, som efter Forsyningssekretariatets opfattelse på baggrund af det oplyste fra selskaberne har den største betydning for driftsomkostningernes størrelse:

- Længden af ledninger i forskellige zonekategorier.
- Antallet af pumper med forskellig kapacitet.
- Antallet af åbne bassiner.
- Den samlede størrelse af lukkede bassiner.
- Kapaciteten og belastningen af renselanlæg.
- Antallet af målere (kundefølgning).

Ligesom for vandområdet er benchmarkingmodellen for spildevandsområdet også bygget op, så der bliver kompenseret for selskabernes forskellige vilkår i forhold til netop disse 6 forhold, som efter det oplyste fra spildevandsselskaber og brancheforeningen har størst betydning for driftsomkostninger ved at transportere, behandle og aflede spildevand.

Effektiviseringspotentialer

Til brug for prislofterne for 2012 er der for første gang gennemført en resultatorienteret benchmarking af selskaberne i vandsektoren ved brug af de modeller, som er beskrevet ovenfor.

Ved denne første benchmarking er der identificeret samlede effektiviseringspotentialer på godt 1,9 mia. kr. (i alle opgørelserne i dette afsnit er der set bort fra 18 selskaber, som ikke har afgivet oplysninger til brug for benchmarkingen):

Tabel B1: Effektiviseringspotentialer

	Drikkevand (mio. kr.)	Spildevand (mio. kr.)	I alt (mio. kr.)
Driftsomkostninger i prisloftet for 2011	1.747	3.570	5.317
Effektiviseringspotentiale	730	1.185	1.915
- heraf 'luft' i prisloftet	258	260	518
Effektiviseringspotentiale ift. faktiske driftsomkostninger i prisloftet for 2011	472	925	1.397

Det skal understreges, at det er første gang, der er beregnet effektiviseringspotentialer ved brug af den beskrevne benchmarkingmodel. I de kommende år vil der blive arbejdet videre med modellen. Det skal fx overvejes, om detaljeringsgraden i

modellen skal øges, og om der er forhold med væsentlig betydning for vandselskabernes omkostninger, som ikke er afspejlet i den nuværende model. Desuden skal der ses på, om der kan gøres mere for at sikre, at vandselskaberne afgiver præcise oplysninger om deres omkostninger til brug for beregningerne i modellen.

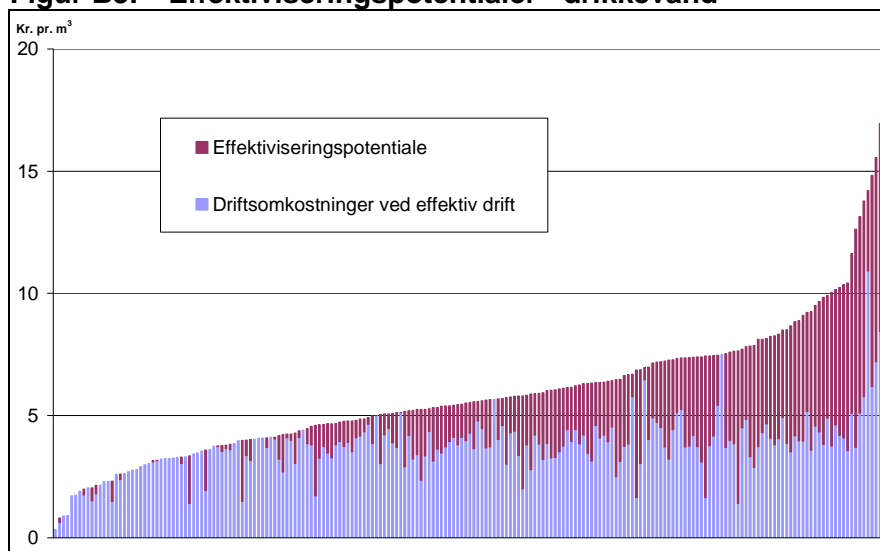
Effektiviseringspotentialerne er opgjort i forhold til selskabernes driftsomkostninger i prislofterne for 2011. Som det fremgår ovenfor, har knap halvdelen af selskaberne dog fået ekstra 'luft' i prislofterne for 2011 på i alt 518 mio. kr. som følge af opgørelsesmetoden med udgangspunkt i oplysninger fra 2003-2005.

Ud af effektiviseringspotentialet på 1,9 mia. kr. er det derfor alene knap 1,4 mia. kr., som vil kunne udgøre effektiviseringer i forhold til faktiske driftsomkostninger i prislofterne for 2011.

Effektiviseringspotentialer i drikkevandsselskaber

For drikkevandsselskaberne fordeler de opgjorte effektiviseringspotentialer sig således:

Figur B3: Effektiviseringspotentialer - drikkevand

Gennemsnitligt er driftsomkostningerne ved effektiv drift i benchmarkingmodellen beregnet til at ligge på knap 3,5 kr. pr. m³.

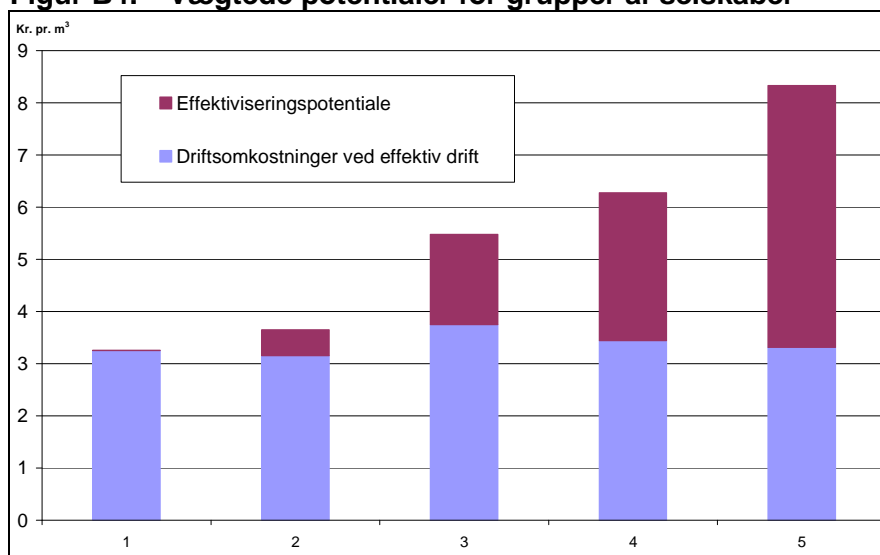
Der er dog betydelige forskelle på størrelsen af driftsomkostningerne ved effektiv drift i de forskellige drikkevandselskaber. Det ses af variationer i størrelserne af de lyse søjler i figuren ovenfor.

Variationerne mellem selskaberne skyldes, at der i benchmarkingen netop tages hensyn til de selskabsspecifikke forhold, som har størst betydning for driftsomkostningerne i drikkevandselskaberne, sådan som det er forklaret i beskrivelsen af modellen ovenfor.

Samlet er der en klar tendens til, at der er størst effektiviseringspotentialer hos selskaberne med de højeste driftsomkostninger i prislofterne.

Dette er også illustreret i den følgende figur, hvor effektiviseringspotentialerne er opgjort for grupper af selskaber. Hver gruppe dækker en femtedel af selskaberne. Gruppe 1 omhandler den mest effektive femtedel af selskaberne, gruppe 2 den næstmest effektive femtedel af selskaberne osv.

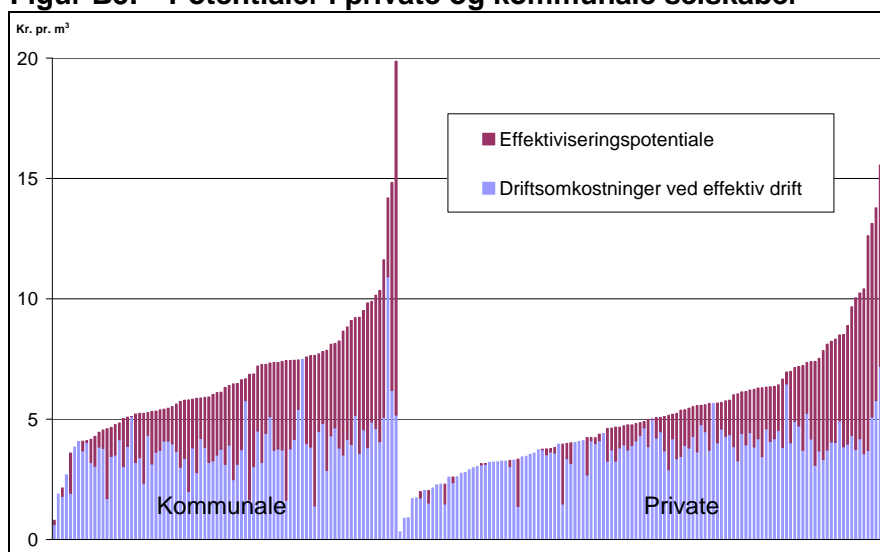
Figur B4: Vægtede potentialer for grupper af selskaber

Der er ikke effektiviseringspotentialer i den mest effektive femtedel af selskaberne. For den næstmest effektive femtedel af selskaberne er effektiviseringspotentialerne beskedne. For den midterste femtedel af selskaberne er der effektiviseringspotentialer på næsten en tredjedel af selskabernes driftsomkostninger, mens de opgjorte effektiviseringspotentialer samlet set udgør 60 procent af driftsomkostningerne hos den mindst effektive femtedel af selskaberne.

Der er betydelige effektiviseringspotentialer i såvel private som kommunalt ejede drikkevandsselskaber:

Figur B5: Potentialer i private og kommunale selskaber

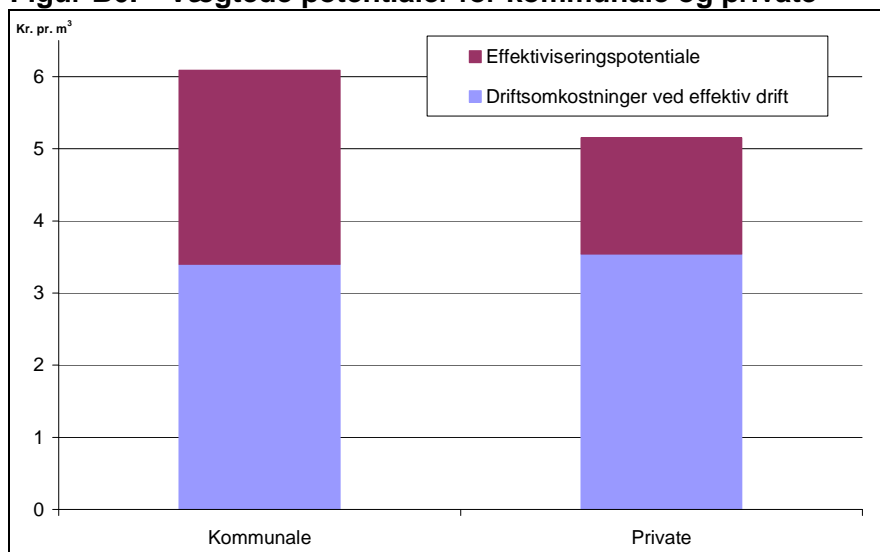

Samlet set er der tendenser til både højere driftsomkostninger og højere effektiviseringspotentialer i de kommunale drikkevandsselskaber set i forhold til de private selskaber. Men som det fremgår af figuren ovenfor, er der også betydelige effektiviseringspotentialer i mange af de private selskaber.

Samlet set udgør de gennemsnitlige effektive driftsomkostninger på 3,54 kr. pr. m³ i de private selskaber. Det er lidt højere end i de kommunale selskaber, hvor de gennemsnitlige effektive driftsomkostninger på 3,40 kr. pr. m³. Forskellen er udtryk for, at benchmarkingmodellen samlet set tager hensyn til, at der er lidt højere omkostninger forbundet med at levere vand for de (typisk mindre) private selskaber i forhold til de (typisk større) kommunale drikkevandsselskaber.

Effektiviseringspotentialer er derimod samlet set højere i de kommunale selskaber end i de private selskaber:

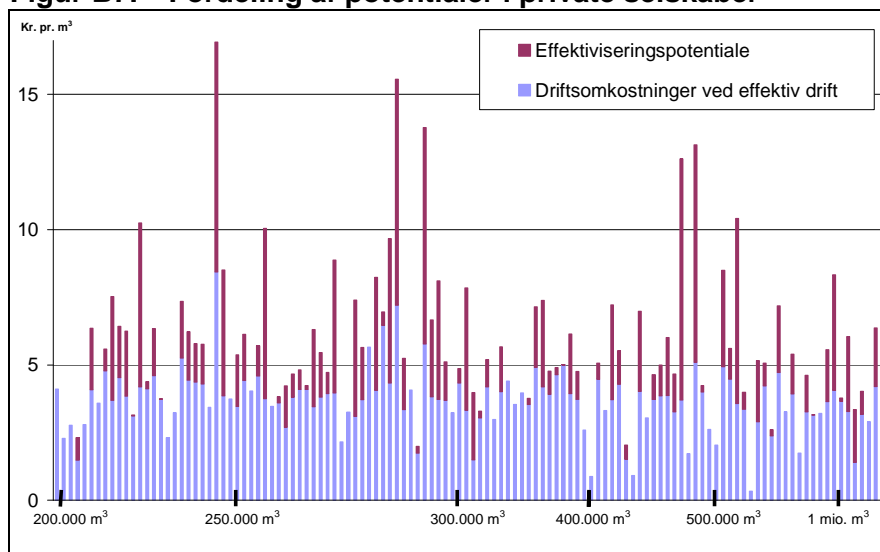
Figur B6: Vægtede potentialer for kommunale og private

Det har været overvejet, om nogle af de mindste private drikkevandsselskaber skal undtages fra prisloftreglerne. Overvejelserne har især gået på, at prisloftregulering ikke vil være nødvendig, hvis der ikke er tale om særligt store effektiviseringspotentialer i de mindste private drikkevandsselskaber.

I den følgende figur er der vist, hvordan effektiviseringspotentialerne fordeler sig i de private drikkevandsselskaber. Selskaber er i figuren placeret ud fra størrelsen af den debiterede vandmængde i 2010:

Figur B7: Fordeling af potentialer i private selskaber

Som det fremgår af figuren, er der ikke den store forskel på fordelingen af effektiviseringspotentialer blandt de mindste og de største private vandselskaber.

Hvis kubikmetergrænsen for, hvornår private vandselskaber er omfattet af prisloftreglerne, ændres til fx en årlig debiteret vandmængde på 400.000 m³, vil det betyde, at 83 selskaber undtages fra prisloftreglerne (hertil kommer yderligere 15 mindre private selskaber, som ikke er medtaget i disse opgørelser, da de ikke har afgivet oplysninger til brug for benchmarkingen).

Blandt disse 83 selskaber har 50 selskaber effektiviseringspotentialer på mere end 10 procent af deres driftsomkostninger.

Tabel B2: Fordeling af effektiviseringspotentialer

	Små private (under 400.000 m ³)	Større private (over 400.000 m ³)	Kommunale
Antal selskaber	83	37	85
Antal med potentialer på over 10 pct.	50	23	77
Antal med potentialer på over 30 pct.	28	15	59
Antal med potentialer på over 50 pct.	14	5	26
Samlede potentialer (mio. kr.)	37 mio. kr.	44 mio. kr.	649 mio. kr.

Opgørelserne giver samlet set et billede af, at der er selskaber med betydelige effektiviseringspotentialer opgjort i kr. pr. m³ i såvel små som store private selskaber og i kommunale selskaber.

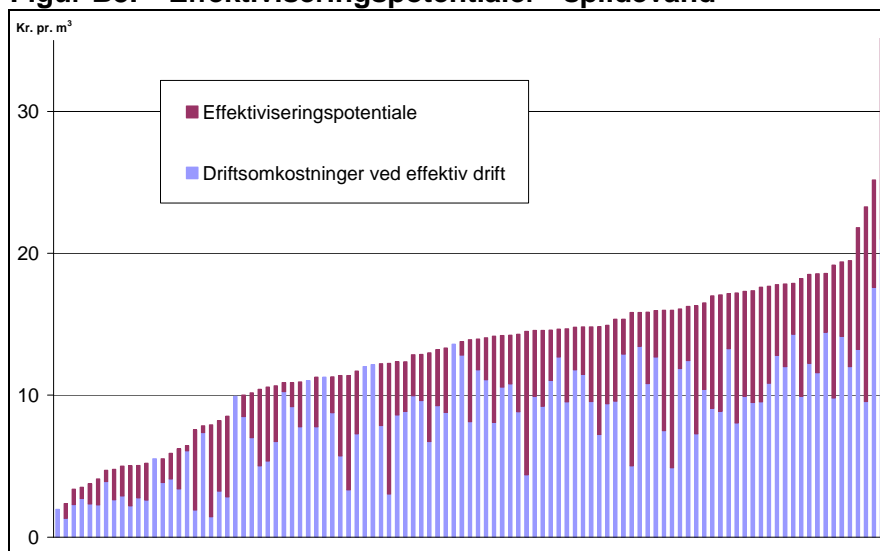
Forbrugerne har en interesse i, at der sker en mere effektiv drift i disse selskaber med store effektiviseringspotentialer, således at de kan få lavere priser eller miljøforbedringer i stedet for at betale for ineffektiv drift. Det gælder for hver enkelt forbruger, uanset om forbrugeren er kunde i et mindre eller et større drikkevandsselskab.

Men når der ses på effektiviseringspotentialer opgjort i mio. kr., findes langt hovedparten af effektiviseringspotentialerne i de kommunale drikkevandsselskaber. Ud fra en samfundsøkonomisk betragtning er det derfor samlet set vigtigst at fokusere på at få udnyttet effektiviseringspotentialerne i de større private og i de kommunale selskaber.

Effektiviseringspotentialer i spildevandsselskaber

Effektiviseringspotentialerne fordeler sig således blandt spildevandsselskaberne:

Figur B8: Effektiviseringspotentialer - spildevand

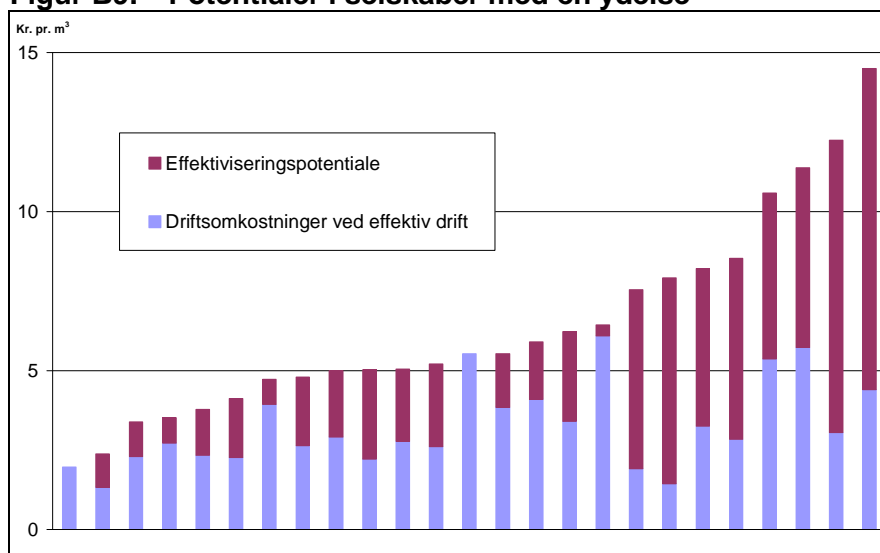
Oversigten indeholder alle spildevandsselskaberne (undtaget et enkelt selskab, som ikke har afgivet oplysninger til benchmarkingen). For de selskaber, som har de laveste driftsomkostninger i prislofterne (til venstre i figuren), omhandler driftsomkostningerne typisk kun enten transporten af spildevandet i kloakkerne

eller rensningen af spildevandet. For selskaberne med de højeste driftsomkostninger (til højre i figuren), omhandler driftsomkostninger både transporten og rensningen af spildevandet.

Figuren viser, at der også på spildevandsområdet er betydelige forskelle på størrelsen af driftsomkostninger ved effektiv drift i de forskellige spildevandselskaber. Det ses af variationerne af størrelserne af de lyse søjler i figuren ovenfor. Variationerne skyldes også her (ligesom på vandområdet), at der i benchmarkingen netop tages hensyn til de selskabsspecifikke forhold, som har størst betydning for driftsomkostningerne i spildevandselskaberne, jf. beskrivelsen af modellen ovenfor.

Også på spildevandsområdet er klare tendenser om, at der er størst effektiviseringspotentialer hos selskaberne med de højeste driftsomkostninger. Det gælder for såvel selskaber, som kun står for enten transport eller rensning af spildevandet, som for selskaber, der varetager begge ydelser.

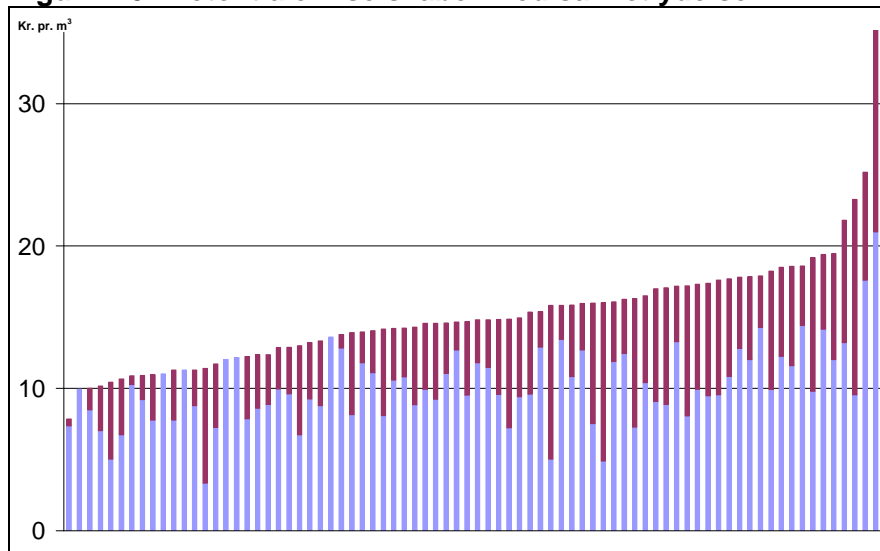
Figur B9: Potentialer i selskaber med én ydelse

Figuren viser alle de selskaber, som alene står for enten transport af spildevandet i kloakkerne eller for rensningen af spildevandet. Der er her meget betydelige forskelle på størrelsen af driftsomkostninger ved effektiv drift i de forskellige selskaber. For nogle af selskaberne (især for selskaber, som alene står for transport af spildevandet) er der tale om meget betydelige effektiviseringspotentialer.

Variationerne i driftsomkostningernes størrelse og effektiviseringspotentialerne er noget mindre mellem de selskaber, som står for den samlede ydelse om transport og rensning af spildevand:

Figur B10: Potentialer i selskaber med samlet ydelse

Efter beregningerne i benchmarkingmodellen udgør driftsomkostningerne for selskaber med den samlede ydelse om transport og rensning ved effektiv drift i gennemsnit 9,61 kr. pr. m³. De gennemsnitlige effektiviseringspotentialer er på 4,21 kr. pr. m³ i de selskaber, som varetager den samlede ydelse om både transport og rensning af spildevandet.

Samlet set er der tale om meget betydelige effektiviseringspotentialer i spildevandsselskaberne, der i alt udgør beløb på knap 1,2 mia. kr. set i forhold til spildevandsselskabernes driftsomkostninger i prislofterne for 2011.

Effektiviseringskrav

Når der første gang stilles effektiviseringskrav på monopolområder, oplever man ofte stor modstand mod de nye regler. Det har man set på mange andre områder gennem tiderne, og det ser man også på vandområdet i øjeblikket.

Forud for indførelsen af prisloftreglerne har der ikke i reglerne for vandsektoren været krav om effektivitet. Indførelsen af prisloftreglerne har derfor betydet starten på en proces, hvor de mindst effektive selskaber gradvist skal blive mere

effektive. Effektiviseringspotentialerne kan derfor ikke realiseres fra den ene dag til den anden. Det vil i stedet ske gradvist i løbet af de kommende år.

Blandt andet på denne baggrund er effektiviseringskravene i prislofterne for 2012 fastsat således, at ingen selskaber har fået effektiviseringskrav på mere end 5 procent af deres faktiske driftsomkostninger i 2010. Samlet set udgør effektiviseringskravene for både drikkevands- og spildevandsselskaberne 124 mio. kr. i forhold til selskabernes faktiske driftsomkostninger i 2010. Det svarer samlet til 2,4 procent af de faktiske driftsomkostninger i 2010.

Tabel B3: Effektiviseringskrav i prislofterne for 2012

	Drikkevand (mio. kr.)	Spildevand (mio. kr.)	I alt (mio. kr.)
Driftsomkostninger i prisloftet for 2011	1.747	3.570	5.317
Faktiske driftsomkostninger i 2010	1.554	3.540	5.094
Effektiviseringskrav	132	202	334
- heraf 'luft'	103	107	210
- heraf faktiske driftsomkostninger	29	95	124

For de selskaber, som har meget 'luft' i prislofterne (som følge af metoden med udgangspunkt i oplysninger fra 2003-2005, jf. ovenfor), er der fastsat effektiviseringskrav på op til en femtedel af det beregnede effektiviseringspotentiale. Tilsammen udgør den andel af effektiviseringskravene, som vedrører 'luft' og altså går ud over de faktiske driftsomkostninger, 210 mio. kr. i prislofterne for 2012.

For selskaberne, som har fået stillet effektiviseringskrav, er næste skridt at finde ud af, hvordan de rent praktisk bliver mere effektive.

Det fremgår her af en bestemmelse i prisloftreglerne, at selskaberne selv skal foretage procesorienteret benchmarking, som skal give mulighed for, at selskaberne kan dele viden og erfaringer om en effektiv tilrettelæggelse af arbejdsprocedurer, metoder og processer.